

GENEL GEREKÇE

Ülkemizin ve halkımızın ekonomik olarak son dönemde yaşadığı sıkıntılar ortadadır. TÜİK'in aralık ayı enflasyonunu yüzde 13.58, 2021 yılı enflasyonunu ise yüzde 36.08 olarak açıklamasına rağmen gerçek enflasyon yüzde 80'dir ve neredeyse ürünlere, malzemelere her gün zam gelmektedir. Market çalışanları yükselen fiyatlara yetişmek için çoğu zaman gün içerisinde birkaç kez fiyat etiketlerini değiştirmek zorunda kalmaktadır. "Zam yağmurları" altında ezilen vatandaşların mutfaklarında tenceresi kaynamamaktadır, artık yurttaşlarımız en temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz hale gelmiştir. İğneden ipliğe her şeye zam geldiği bir ortamda halkımız her geçen gün fakirleşmektedir.

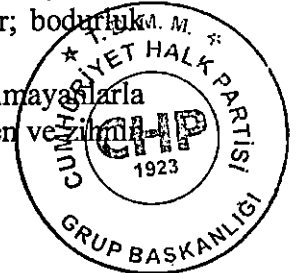
Pazar artıklarıyla beslenen, 'askıda ekmek' kuyruklarında hayatları heba olan yurttaşlarımız yeterli gıdaya ulaşmada zorluk yaşamaktadır, hatta bazı vatandaşlarımız günlük beslenmeleri için gerekli olan temel gıda ihtiyaçlarına dahi ulaşmada zorluk çekmektedir. Bu durum da yurttaşlarımızın yaşam hakkını tehdit etmektedir. "Mutfaktaki yangın", fahiş fiyat artışları karşısında artık "mutfaklı kül" etmektedir; yurttaşlarımızın umutları, yaşama sevinci ve geleceği mutfaklarıyla birlikte kül olmaktadır.

Vatandaşlarımız günlük beslenmeleri için gerekli olan temel gıda ihtiyaçlarına ulaşmada zorluk çekerken, bu zorluk ülkemizin geleceği olan 0-5 yaş arası bebeklerimiz, çocuklarımız için daha büyük tehlike arz etmektedir. Büyüme çağındaki bebeklerimiz anne sütünden sonra günlük beslenmeleri için mama vb. besinlere ihtiyaç duymaktadır; bunun için de bebeğin anne ve babasının bu besinleri alabilecek yeterli ve düzenli bir gelirin olması önem arz etmektedir. Ancak günümüzde yaşanan fiyat artışları ile birlikte anne ve babaların, bebeklerinin ihtiyacı olan mama vb. besin ürünlerini alabilecek düzeydeki gelirden giderek uzaklaştıkları, fakirleştikleri görülmektedir. Hele günlük ve güvencesiz çalışan vatandaşlarımız için bu tablo daha da vahimdir. Bu anne ve babalar için gıda alımları iyice azalmıştır; alım tercihleri değişmiştir, et ve süt ürünleri alım listesinden tamamen çıkarılmıştır; çocuk bezi lüks ihtiyaç haline gelmiştir. Bu nedenlerden dolayı da bebeklerimiz, çocuklarımız yetersiz beslenmektedir.

Yüksek gıda fiyatları ve Türk Lirası'nda yaşanan değer kaybı, Türkiye'de vatandaşların gıdaya kolay bir şekilde ulaşmasına imkan tanımamaktadır ve bu da "gıda krizine" yol açabilecektir. Yaşanan "ekonomik girdap" nedeniyle çok zor durumda olan aileler, krizin derinleşmesi ile birlikte hanedeki kadınların kıt kaynaklarla oluşturduğu "geçim stratejisi" ile ayakta durmaya çalışmaktadır. Mama alacak parası olmayan aileler; şekerli su, unlu bulamaç, hazır çorba ve pirinç lapası ile bebeklerini doyurmaya çalışmaktadır. Bebekler yarı aç, yarı tok sürekli hastane yollarında büyümektedir. Yetersiz beslenme aynı zamanda bir "kronik açlık" durumudur ve bu nedenle çocuklar, bünyeleri zayıf kaldığı için yetişkin olduklarında da hayatları boyunca bir sürü hastalıkla boğuşmaktadırlar.

Türkiye'de uzun süreli beslenme bozukluğu sonucu 0-5 yaş grubu bodur kalmaktadır. Daha çok kırsal kesim ve yoksul ailelerin 5 yaş altı bebekleri ve çocuklarında yetersiz beslenme problemi bulunmaktadır. Yetersiz beslenme çocuklarda birçok rahatsızlığı tetiklemektedir. Bu durum yetişkinlikte de devam etmektedir; "beslenme ilintili" hastalık dediğimiz diyabet, hipertansiyon, gelişim geriliği ve enfeksiyon hastalıklarına sık yakalanmalarına neden olmaktadır. UNICEF raporuna göre, dünyada 5 yaşın altındaki yaklaşık 150 milyon bebek, çocuk yetersiz beslenme nedeniyle bodur (yaşa göre boy kısalığı) kalmaktadır, 50 milyondan fazlası ise zayıf olmaktadır. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması verilerine göre ise yetersiz beslenme nedeniyle Türkiye'de 5 yaş altı çocuklarda bodurluk oranı yüzde 6'dır; bodurluk oranı erkek çocuklarda kızlara göre daha yüksek olmaktadır.

Kronik yoksulluk içinde yaşayan bebek ve çocukların sağlığı, yoksul olmaya bağlı olarak karşılaştırıldığında daha yüksek risk altındadır. Yetersiz beslenme, çocukların beden ve zihin

gelişimini, sosyo-duygusal gelişiminde büyük eksiklikleri ortaya çıkarmaktadır, ileride öğrenme güçlüğüne ve kronik hastalıklara neden olmaktadır ve yaşam süresi de kısalmaktadır.

Türkiye'de ulusal ve bölgesel düzeyde yapılan araştırmalarla saptanan yetersiz beslenmeyle ilgili sağlık sorunlarının başlıcalarını; 0-6 yaş grubu çocuklarda protein-enerji malnütrisyonu, anemi (kansızlık), raşitizm oluşturmaktadır.

Ülkemizdeki bebek ölüm oranları, Avrupa ülkeleri ile kıyaslandığı zaman yüksek oranlardadır. Halkımız doğan bebeklerinin yaşamasını istemektedir ve bu nedenle de bebeklerine Durdu, Duran, Durmuş, Yaşar gibi adlar koymaktadır. Fakat adlarını Durdu, Yaşar koymak bebekleri yaşatmamaktadır, onların yaşaması için yeterli beslenmeleri gerekmektedir.

Ülkemizde bebeklerde düşük doğum ağırlığı (2500 gram) ile doğum oranı yüzde 10.0'dur. Bebek ve çocuk ölümlerinin çoğu yetersiz beslenmeye bağlı büyüme ve gelişme bozuklukları ile önlenebilir hastalıklar olup; protein, enerji, vitamin ve mineral eksikliğinin neden olduğu beslenme yetersizliklerinden kaynaklanmaktadır.

Bu bağlamda, yetersiz beslenen 0-5 yaş grubunun büyüme ve gelişimlerinin yaşlılarına göre geride olmasına çözüm bulunması, bu yaş grubunun yetersiz beslenmesinin nedenlerinin araştırılması ve bu önemli sorunun giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98 inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

